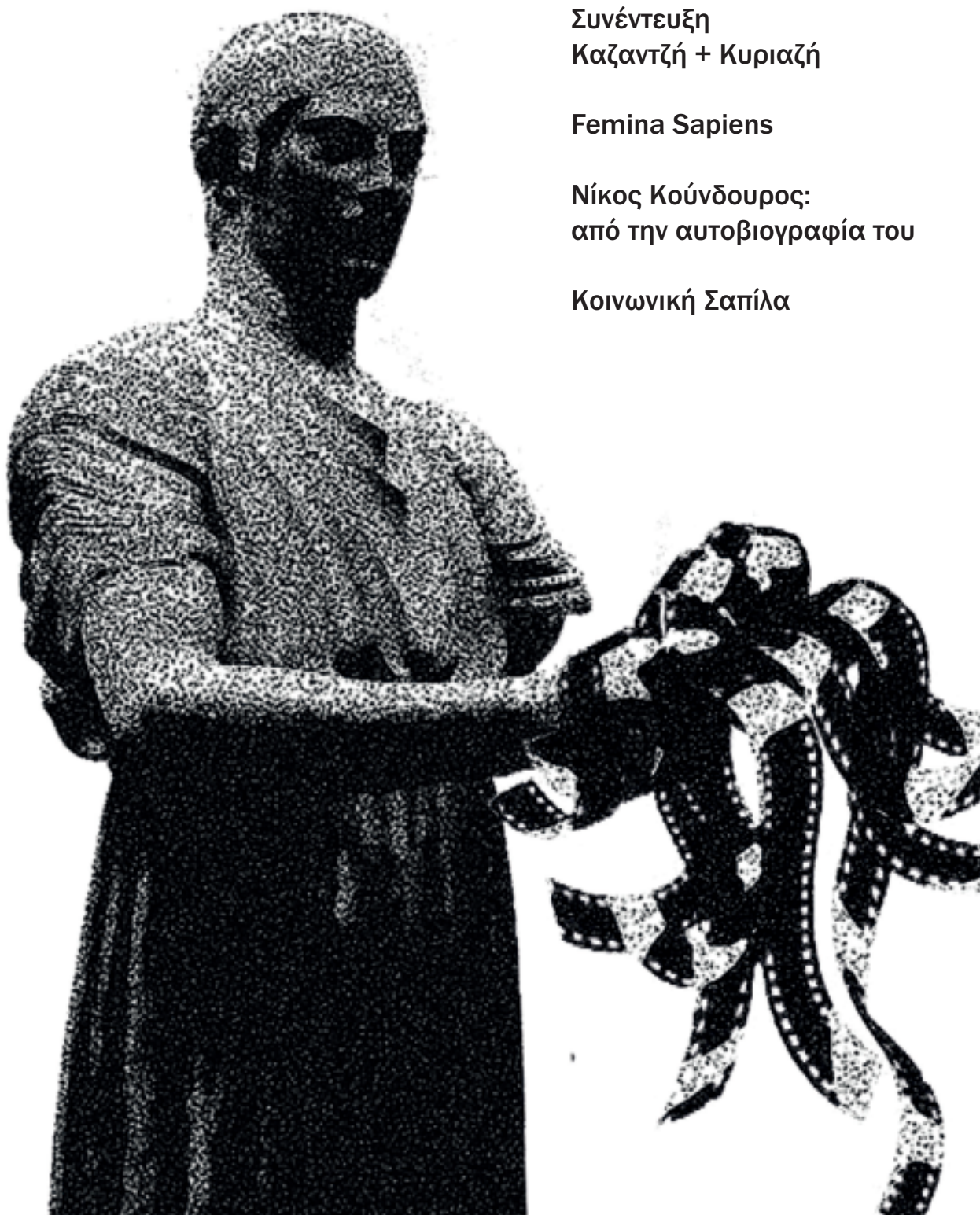

8.
Griechische
Filmtage
Nürnberg

Συνέντευξη
Καζαντζή + Κυριαζή

Femina Sapiens

Νίκος Κούνδουρος:
από την αυτοβιογραφία του

Κοινωνική Σαπίλα

Περιεχόμενα

Χαιρετισμός	Βαγγέλης Κουρτίδης	σελ. 3
8. GRIECHISCHE FILMTAGE	Elena Psoma	σελ. 4
Νίκος Κούνδουρος	Κατερίνα Αγγίσταλη	σελ. 5
Κοινωνική Σαπίλα	Βαγγέλης Κουρτίδης	σελ. 10
Συνέντευξη με τον Γιώργο Καζαντζή και τη Ναντίνα Κυριαζή	Βαγγέλης Κουρτίδης	σελ. 14
Σκέψεις	Γρηγόρης Νικηφορίδης	σελ. 16
FEMINA SAPIENS	Κωνσταντίνα Παπασπυροπούλου	σελ. 17
Ποιήματα	Sofia Bitsiou Körber, Κατερίνα Καρτάλη	σελ. 18
Σκίτσο	Σοφίας Παπασπυροπούλου	σελ. 19

GRIECHISCHER
KUNSTCLUB
N Ü R N B E R G

IMPRESSUM

Kulturzeitschrift „**SCHWARZ WEISS**“ des Griechischen Kunstclubs Nürnberg e.V.

Redaktion: Vangelis Kourtidis (verantwortlich), Sofia Papaspyropoulou, Sofia Bitsiou-Körber, Katerina Aggitali, Grigorios Nikiforidis

Gestaltung/Grafik: Ioannis Hrissoyoulidis (www.icon3.de)

Anschrift: Griechischer Kunstclub Nürnberg e.V., Fürther Str. 9, 90429 Nürnberg

Postadresse: Griechischer Kunstclub Nürnberg e.V., Montessoristr. 64, 90471 Nürnberg

Kontakt: Evangelos Kourtidis (Redaktionsverantwortlicher), Tel.: 07112990568

Internetseite: www.griechischerkunstclub.com

Für den Inhalt der einzelnen Artikel sind die jeweils benannten Autoren verantwortlich.

Die Inhalte der Artikel spiegeln nicht zwangsläufig die Meinung der Redaktion wieder.

V.i.S.d.P.G: Eleni Nikiforidou Registergericht Nürnberg.

“

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Αυτή τη φορά το τεύχος μας έχει στραμμένο το βλέμμα του στην Τέχνη του Κινηματογράφου, με αφορμή και την 8η διοργάνωση Μέρες Ελληνικές Κινηματογράφου, που θα πραγματοποιηθεί στο Filmhaus Nürnberg, από τις 20 έως τις 24 Νοεμβρίου 2024. Κάτι που πρέπει να αναφερθεί ιδιαίτέρως είναι ότι στο υλικό της παρούσας έκδοσης συμπεριλαμβάνεται η συνέντευξη που παραχώρησαν στο περιοδικό μας ο συνθέτης Γιώργος Καζαντζής και η στιχουργός και ερμηνεύτρια Ναντίνα Κυριαζή.
Καλή ανάγνωση!

Για την αρχισυνταξία Βαγγέλης Κουρτίδης

Liebe Leserinnen und Leser,
Dieses Mal richtet sich unser Heft auf die Kunst des Kinos und steht im Zeichen der 8. Veranstaltung der Griechischen Filmtage, die vom 20. bis 24. November 2024 im Filmhaus Nürnberg stattfinden wird. Besonders hervorzuheben ist, dass in dieser Ausgabe ein Interview mit dem Komponisten Giorgos Kazantzis und der Liedtexterin und Sängerin Nandina Kyriazi enthalten ist.
Viel Freude beim Lesen!

Für die Redaktion, Vangelis Kourtidis

GRUSSWORT

”

8. GRIECHISCHE FILMTAGE

Vom 20.11. bis zum 24.11.2024 finden im Filmhaus Nürnberg die Griechischen Filmtage statt. In deutscher Sprache untertitelt werden neueste Werke des griechischen Films angeboten – hier eine Auswahl:

Der Dokumentarfilm **MARY, MARIANNA, MARIA** von Vasilis Louras beleuchtet die Jahre, in denen Maria Callas in Athen während des Zweiten Weltkriegs als Frau und Künstlerin erwachsen wurde. Im Film **ANIMAL** gibt Regisseurin Sofia Exarchou Einblick in das Leben von Animator*innen eines All-Inclusive-Inselresorts, die sich unter heißen griechischen Sonne auf die geschäftige Touristensaison vorbereiten.

DIE MÖRDERIN von Eva Nathena erzählt die Geschichte einer Frau auf einer dystopischen griechischen Insel um 1900.

Regisseurin Asimina Proedrou erforscht in ihrem intensiven und visuell lyrischen Film **HINTER DEN FASSADEN** religiöse Heuchelei, Fremdenfeindlichkeit und restriktive Grenzen.

Spiros Jacovides gibt sein Regiedebüt mit der herzerwärmenden Tragikomödie **BLACK STONE**, in der eine griechische Mutter nach ihrem verlorenen Sohn sucht.

In **ARCADIA** entfaltet Yorgos Zois eine eindringliche Geschichte über Liebe, Verlust, Akzeptanz und Loslassen. Yorgos Lanthimos, der international renommierteste griechische Regisseur, der den Sprung nach Hollywood schaffte, schrieb mit seinem angestammten Drehbuchautor Efthimis Filippou **KINDS OF KINDNESS**, der sich klar auf die widerspenstigen Anfänge Lanthimos Karriere besinnt.

Und **DER SOMMER MIT CARMEN** des Regisseurs Zacharias Mavroeidis beweist, dass griechisches Kino nicht nur tiefgründig, sondern auch sexy und queer sein kann.

Neben den cineastischen Arbeiten wird das Programm der Griechischen Filmtage durch musikalische Live Aufführungen, einer Lesung und durch Gespräche hochkarätiger Gäste des griechischen Films abgerundet. Highlight des Rahmenprogramms ist das Konzert der Musiker Pantelis Thalassinou und Yorgos Kazantzis.

Elena Psoma

A close-up portrait of Nikos Koundouras, an elderly man with white hair, looking thoughtfully to the side with his hand resting on his chin.

Νίκος Κούνδουρος

Μία περιδιάβαση στο κινηματογραφικό έργο του Νίκου Κούνδουρου με άξονα την αυτοβιογραφία του

«Νίκος Κούνδουρος, Μνήμη απειθάρχητη, εκδ. Άγρα, Αθήνα 2016»

Γράφει η Κατερίνα Αγγίσταλη

Το πρόσωπο (1926-2017)

Μία προσωπικότητα από αυτές που σμίλεψε ανεπανάληπτα η συνάντηση της Τέχνης με την Ιστορία κατά τον 20ό αιώνα. Άνθρωποι που χωρίς ακόμη να γνωρίζουν τον εαυτό τους και τη ζωή, αναμετρήθηκαν με την πιο σκληρή πλευρά της Πραγματικότητας και κατάφεραν να μεταστοιχειώσουν τις εμπειρίες τους σε δημιουργία παγκόσμιας εμβέλειας.

Ένας γόνος μεγαλοαστών και πολιτικών της Κρήτης, ο οποίος γεννήθηκε στην Αθήνα αλλά σε πείσμα του πατέρα του μεταφέρθηκε βρέφος για να εγγραφεί στα δημοτολόγια του Αγίου Νικολάου. Σπούδασε Καλές Τέχνες στην Αθήνα αλλά ξεχώρισε ως σκηνοθέτης, όντας αυτοδίδακτος. Αποστάτησε από την τάξη του ή, καλύτερα, ακολούθησε την προοδευτική παράδοση της οικογένειάς του και εντάχθηκε στην Αντίσταση σε ηλικία 18 χρόνων κι αργότερα πήρε μέρος στον Εμφύλιο. Ανήκοντας στους ηττημένους, παρά την αστική του καταγωγή, πέρασε τρία χρόνια στο Μακρονήσι από το 1949 έως το 1952.

Στο ξερονήσι, τον «Σύγχρονο Παρθενώνα» όπως βάφτισε τη Μακρόνησο ο αστός πολιτικός, Παναγιώτης Κανελλόπουλος, έφτιαξε το πρώτο ανοιχτό θέατρο, «ένα είδος αντίστασης στην ισοπεδωτική καταπίεση και στην πλύση εγκεφάλου». Συνέβαλε με αυτόν τον τρόπο στη δημιουργία μίας σημαντικής θεατρικής

παραγωγής, που ελάχιστα έχει μελετηθεί μέχρι σήμερα, μαζί με ανθρώπους που σημάδεψαν επίσης την καλλιτεχνική πορεία της Ελλάδας και με τους οποίους έμεινε φίλος αγαπημένος για πάντα, όπως ο Θανάσης Βέγγος. Πάνω απ' όλα φίλος, «όταν ο Βέγγος του έφερνε φαγητό κάθε μέρα, σε όλη τη διάρκεια της εξορίας, για να μην πεθάνει».

Εκεί στον ξερόβραχο, μήκους 13 χλμ. και πλάτους 1 χλμ. μαζί με 35.000 ψυχές ο Μακρονησιώτης, «πρόσωπο εγκαταλελειμμένο, μοναχικό και προδομένο» πήρε εκδίκηση μέσω της θεατρικής τέχνης, με την οποία εκεί για πρώτη φορά ήρθε σε επαφή και την οποία υπηρέτησε για μία ζωή.

Ζωή γεμάτη αντιφάσεις σε έναν επίσης αντιφατικό τόπο, εκεί όπου «Η Ελλάδα είναι δύο Ελλάδες, οι νικητές και οι ηττημένοι». Στον απόηχο της εκτέλεσης του στελέχους του Κ.Κ.Ε., Νίκου Πλουμπίδη, το 1954, ο Κούνδουρος διαισθητικά άρχισε να διαμορφώνει στο μυαλό του τη δική του Ελλάδα και να παλεύει «να διαφεντέψει τη ζωή του σ' αυτήν την καινούρια Ελλάδα».

Την οποία πατρίδα, παρά τα τρία χρόνια «οργανωμένης τρομοκρατίας» στο «εθνικό σωφρονιστήριο» «δεν προσκύνησε ποτέ».

Το ελληνικό κράτος «στάθηκε πάντα ένα κράτος αντιδραστικό, τσιγκούνικο, μισαλλόδοξο, γεροντοκρατούμενο, καθυστερημένο, εχθρικό, απληροφόρητο, αμήχανο και γρουσουζίκιο».

Δεν ασπάστηκε όμως ποτέ την ίδια άποψη για τον ελληνικό λαό, ο οποίος «δεν λέει ακόμα να “φραγκέψει”, που αντιστηκώνει το δικό του, μοναδικό-για πόσο ακόμα- ψυχισμό στα κύματα από ξένα προϊόντα, από αναφομοίωτους πληθυσμούς».

Στο σημείο αυτό λοιπόν, το 1954, ξεκινά η καλλιτεχνική του διαδρομή, που αποτελείται συνολικά από 12 ταινίες, τρία τηλεοπτικά ντοκιμαντέρ, ζωγραφικό, αρχιτεκτονικό και συγγραφικό έργο (8 βιβλία).

Ακολουθεί μία σταχυολόγηση τεσσάρων από τις πιο σημαντικές ταινίες του και κάποια σχόλια με τα δικά του λόγια.

Το έργο

(σ.σ. με πλάγια γράμματα αποδίδονται τα αποσπάσματα από την αυτοβιογραφία του Νίκου Κούνδουρου)

Μαγική πόλη, 1954

Η Μαγική πόλη, η πρώτη μου ταινία, γεννήθηκε από μία ιδιόρρυθμη συνέχεια της τρίχρονης θητείας μου στο Μακρονήσι. {...} Σε ένα τέτοιο ταξίδι χρεώθηκα να μεταφέρω ένα γράμμα από το πρώτο Τάγμα του νησιού στη μητέρα ενός φαντάρου. Ήταν η μάνα του Άρη Αλεξάνδρου. Έτσι βρέθηκα στο Δουργούτι (σ.σ. η σημερινή περιοχή του Νέου Κόσμου στην Αθήνα), συνοικισμό προσφύγων του '22. {...}

Στο καφενείο εμαθα από τους γείτονες πως η μάνα του ποιητή κέρδιζε τη ζωή της καθαρίζοντας τους δρόμους και το αυλάκι ανάμεσα στα σπίτια, όπου έτρεχε το νερό από μια μοναδική βρύση στην κορυφή του συνοικισμού. {...}

Και όταν βρέθηκα ελεύθερος πια να φτιάξω τη δική μου ζωή, τα ξύλινα σπίτια, τα στενά δρομάκια και το νερό στο αυλάκι είχαν γίνει κομμάτι της ζωής μου.

Η ταινία προβλήθηκε ανεπίσημα στο Φεστιβάλ της Βενετίας. Ξάφνιασε ευχάριστα, καθώς το Φεστιβάλ δεν είχε φιλοξενήσει ελληνική ταινία ως τότε.

Μάριος Πλωρίτης στην “Ελευθερία”: «Αυτό που αποσπά την ταινία από το τέλμα του ελληνικού κινηματογράφου είναι η σκηνοθεσία της. Η κάμερα επιμένει στην καταγραφή του χώρου».

Ο Δράκος, 1956

Κάθε στιγμή του “Δράκου”, κάθε κίνηση, κάθε φράση του, ήτανε μια παραπομπή στην ασφυκτική ελληνική κοινωνία, που γεννήθηκε μετά τον Εμφύλιο.

Το 1956 που βγήκε στις αίθουσες πολεμήθηκε από εφημερίδες, κριτικούς και θεατές που έφυγαν βρίζοντας και βλαστημώντας για τα λεφτά τους. Χρειάστηκαν δέκα χρόνια για να δικαιωθεί. Ένας τολμηρός αιθουσάρχης την έβγαλε προς το τέλος της Χούντας και ο εξοργισμένος κόσμος ταυτίστηκε μαζί της. Εγώ, όμως, είχα στο μεταξύ γονατίσει.

Στην Ελλάδα ο “Δράκος” ήταν θύμα εκείνου του διογκωμένου εθνικισμού που τύφλωνε τους δεξιούς, και της προσήλωσης στον σοσιαλιστικό ρεαλισμό που τύφλωνε τους Αριστερούς.

Κώστας Σταματίου στην “Αυγή”: «Αποτελεί χωρίς άλλο αίσιος για τη χώρα μας το γεγονός ότι θα εκπροσωπηθεί ο ελληνικός κινηματογράφος στο Φεστιβάλ της Βενετίας με τη γνωστή ταινία “Ο Δράκος” του Νίκου Κούνδουρου, την αποθέωση δηλαδή του μπουζουκιού, του υπόκοσμου, του σαλταδορισμού και της ασυναρτησίας. Δεν υπάρχει τέλος πάντων κανένας αρμόδιος να συγκινηθεί;».

Όταν στο Φεστιβάλ Βενετίας το 1956 η ταινία μετέχει επίσημα, θεωρήθηκε μια από τις καλύτερες ταινίες του ευρωπαϊκού κινηματογράφου.

Τα δύο τρίτα των συμβόλων είναι οπτικά και ηχητικά.

Οραματιστήκαμε μια λαϊκή ταινία, με την πιο τίμια σημασία του όρου και κάναμε μια ταινία για τις ται-

νιοθήκες και για μια ελίτ των φανατικών του κινηματογράφου.

2011

Με τον τίτλο του πολυβραβευμένου βιβλίου “Ελευθερία”, ο Αμερικανός συγγραφέας Jonathan Franzen, ξαναζωντανεύει τον μύθο του “Δράκου”. [...] Άνθρωποι σε όλη την Αμερική την αναζητούν. Η ταινία περιέχει κριτική της αμερικανικής πολιτικής τότε και τώρα.

Μικρές Αφροδίτες, 1963

Η ιδεολογική επιμονή στις πρώτες ταινίες μου, η μέτρια έως αδιάφορη αποδοχή του κοινού και η δυσκολία στα δίκτυα διανομής με ανάγκασαν να σωπάσω. Έτσι σε μια ώρα ρομαντικού οίστρου ξαναθυμήθηκα τα όχι πολύ μακρινά νιάτα μου και βάλθηκα, με κάποιο πείσμα είναι η αλήθεια, να παίξω με τα υλικά του κινηματογράφου χωρίς να κινδυνεύω πια από τις εμμονές μου. Θυμήθηκα το μυθιστόρημα του Λόγγου “Δάφνις και Χλόη”, διάβασα ξανά το βιβλίο για τον έρωτα των δύο παιδιών, διάβασα και τον “Μικρό Πρίγκηπα” του Σαιντ Εξυπερύ.

Και εντελώς απροσδόκητα η ταινία κερδίζει στο Φεστιβάλ του Βερολίνου το πρώτο βραβείο σκηνοθεσίας.

Στην Telegraph του Βερολίνου: « Όλα λάμπουν από μια φωτεινή ακτινοβολία, μια αδάμαστη ζωτικότητα, μια ορμέμφυτη αγάπη για τη ζωή».

Η αγωνία του δημιουργού για τη συνεχώς δοκιμαζόμενη εθνική υπόσταση. {...} Ο Κούνδουρος δεν κάνει, για ακόμη μία φορά, Ιστορία, δανείζεται μια ιστορική μορφή για να κάνει κινηματογράφο, για να εντάξει στο πλάνο του ένα τρομακτικό πάσχον σώμα, τσακισμένο μέσα στη δίνη της Ιστορίας και των εσωτερικών του φαντασμάτων.

Επίλογος

Η σχέση του Νίκου Κούνδουρου με τον κατά ένα χρόνο μεγαλύτερό του, Μάνο Χατζηδάκι, υπήρξε μία σχέση ζωής, που την χαρακτήριζε η ιδιαίτερα βαθιά αγάπη αμοτεροπλεύρως, καθόλη τη διάρκεια της ζωής τους: από το 1948, όταν οι δύο φίλοι ακολουθούν μαζί την τελετή της Ανάστασης στην Αθήνα, στη συνέχεια εξόριστος το '51 ο Κούνδουρος μεταβαίνει στην Αθήνα για να προμηθευτεί οικοδομικά υλικά για τον τόπο της εξορίας και παρακολουθεί τις πρόβες της παράστασης του Χατζηδάκι «ο Μεγαλέξανδρος και το καταραμένο φίδι», μέχρι τη σύνθεση της μουσικής για τη «Μαγική πόλη» το '54, τον «Δράκο» το '56 και τους «Παράνομους» το '58.

Το 1989 σε μία επιστολή του προς τον Χατζηδάκι γράφει ο Νίκος Κούνδουρος:

“Με αγάπη-Για τον Μάνο Χατζηδάκι, 1989

Έχω μεγάλο θαυμασμό για τα ελαττώματά του. Πάντα τον θαύμαζα που αυτός, ο σπουδαίος, έγραφε τραγούδια και τραγουδάκια για το χατήρι ενός λαού που ακόμα δεν ξέρει αν τον αγαπάει ή τον σιχαίνεται. Τον θαύμαζα- και τον θαυμάζω- γιατί από τα χαρακτηριστικά της φυλής διάλεξε να κάνει δικά του όλα μας τα κουσούρια. Τη ραθυμία, τη φλυαρία, την αυταρέσκεια, τη φιληδονία”.

Λόγια που θα μπορούσαν να χαρακτηρίζουν και τον ίδιο τον Νίκο Κούνδουρο, τον Νικόταυρο της Κρήτης, όπως τον χαρακτήρισε κάποτε μία σημαντική γυναίκα της ζωής του.

Eine Reise durch das filmische Werk von Nikos Koundouros
auf der Grundlage seiner Autobiografie:

"Nikos Koundouros,

Memory infinite, ed. Agra, Athen 2016"

Geschrieben von Katerina Aggitali

Die Person (1926-2017)

Eine der Persönlichkeiten, die das Zusammentreffen von Kunst und Geschichte im 20. Jahrhundert auf unwiederholbare Weise gemeißelt hat. Menschen, die sich, ohne sich selbst und das Leben zu kennen, mit den härtesten Seiten der Realität auseinandersetzten und es schafften, ihre Erfahrungen in ein Werk von universeller Tragweite zu verwandeln.

Ein Spross kretischer Magnaten und Politiker, der in Athen geboren wurde, aber trotz der Hartnäckigkeit seines Vaters schon als Säugling zur Eintragung in die Stadtregister von Agios Nikolaos gebracht wurde. Er studierte Bildende Kunst in Athen, zeichnete sich aber als autodidaktischer Regisseur aus. Im Alter von 18 Jahren schloss er sich der Résistance an und nahm später am Bürgerkrieg teil. Da er trotz seines bürgerlichen Hintergrunds zu den Besiegten gehörte, verbrachte er von 1949 bis 1952 drei Jahre in Makronisi.

Auf der Felsinsel, dem „modernen Parthenon“, wie der bürgerliche Politiker Panagiotis Kanellopoulos die Insel „Makronissos“ taufte, baute er das erste offene Theater, „eine Art Widerstand gegen die platte Unterdrückung und Gehirnwäsche“. Auf diese Weise trug er zur Erschaffung einer bedeutenden Theaterproduktion bei, die bis heute kaum erforscht ist, zusammen mit Menschen, die ebenfalls den künstlerischen Weg Griechenlands prägten und mit denen er für immer befreundet blieb, wie Thanasis Vengos.

Vor allem ein Freund, „als Vengos ihm während seines gesamten Exils jeden Tag Essen brachte, damit er nicht starb“.

Dort auf der Insel, 13 km lang und 1 km breit, zusammen mit 35.000 Seelen, rächte er sich, „ein verlässener, einsamer und verratener Mensch“, durch die Theaterkunst, mit der er dort zum ersten Mal in Berührung kam und die er ein Leben lang diente.

Ein Leben voller Widersprüche an einem ebenso widersprüchlichen Ort, wo „Griechenland aus zwei besteht, den Gewinnern und den Verlierern“. Nach der Hinrichtung des Vorstandsmitglieds der KPG (K.K.E)

Nikos Plumbidis im Jahr 1954, begann Koundouros intuitiv, sein eigenes Griechenland im Kopf zu formen und kämpfte darum, „sein Leben in diesem neuen Griechenland zu gestalten“.

Einem Heimatland, vor dem er sich trotz drei Jahren „organisierten Terrorismus im „Staatsgefängnis“ nie unterworfen hat .

Der griechische Staat sei „immer ein reaktionärer, geiziger, intoleranter, unduldsamer, rückständiger, feindseliger, uninformierter, ungeschickter und unglücklicher Staat“ gewesen.

1954 begann sein künstlerischer Weg, der 12 Filme, drei Fernsehdokumentationen, Gemälde, architektonische Werke und Schriften (8 Bücher) umfasst.

Im Folgenden finden Sie eine Zusammenfassung von vier seiner wichtigsten Filme und einige Kommentare in seinen eigenen Worten.

Sein Werk

(Zitate aus der Autobiografie von Nikos Koundouros sind kursiv gedruckt)

Magische Stadt, 1954

Magic Town, mein erster Film, entstand aus einer merkwürdigen Fortsetzung meines dreijährigen Aufenthalts in Makronissi. {...} Auf einer dieser Reisen wurde ich beauftragt, einen Brief des ersten Bataillons der Insel an die Mutter eines Soldaten zu überbringen. Sie war die Mutter von Aris Alexandrou. So fand ich mich in Dourgouti (dem heutigen Stadtteil von Neos Kosmos in Athen) wieder, einer Siedlung von Flüchtlingen aus dem Jahr '22. {...}

Im Café erfuhr ich von den Nachbarn, dass die Mutter des Dichters ihr Leben damit verdiente, die Straßen und die Furche zwischen den Häusern zu reinigen, wo das Wasser aus einem einzigartigen Brunnen am oberen Ende der Siedlung floss. {...} Und als ich nun frei war, mein eigenes Leben zu gestalten, waren die Holzhäuser, die engen Straßen und das Wasser in der Rinne Teil meines Lebens geworden.

Der Film wurde inoffiziell bei den Filmfestspielen

von Venedig gezeigt. Das war eine angenehme Überraschung, denn bis dahin hatte das Festival noch keinen griechischen Film gezeigt.

Marios Ploritis in „Eleftheria“: „Was den Film aus dem Morast des griechischen Kinos heraushebt, ist seine Regie. Die Kamera besteht darauf, den Raum zu erfassen“.

Der Drache, 1956

Jeder Moment im Film „Der Drache“, jede Bewegung, jeder Satz war ein Verweis auf die erdrückende griechische Gesellschaft, die nach dem Bürgerkrieg entstand.

Als der Film 1956 in die Kinos kam, wurde er von Zeitungen, Kritikern und Zuschauern heftig umstritten, die fluchend ihr Geld verlangten. Es dauerte zehn Jahre, um dem Film gerecht zu werden. Ein wagemutiger Theaterbesitzer brachte ihn gegen Ende der Junta heraus, und die empörte Welt identifizierte sich mit ihm. Ich hingegen war inzwischen in die Knie gezwungen worden.

In Griechenland war „Der Drache“ ein Opfer jenes übersteigerten Nationalismus der die Rechten blind machte, und jener Anhänglichkeit an den sozialistischen Realismus, der die Linken blind machte.

Kostas Stamatiou in „Avgi“: „Es ist eine Schande für unser Land, dass das griechische Kino bei den Filmfestspielen von Venedig mit dem bekannten Film ‚Der Drache‘ von Nikos Koundouros vertreten sein wird, die Vergöttlichung der Bouzouki, der Unterwelt, der Dummheit und Inkohärenz. Gibt es denn keinen Zuständigen, der etwas dagegen machen kann?“

Als der Film 1956 offiziell bei den Filmfestspielen von Venedig eingereicht wurde, galt er als einer der besten Filme des europäischen Kinos.

Zwei Drittel der Symbole sind visuell und akustisch. Wir haben uns einen populären Film im wahrsten Sinne des Wortes vorgestellt und einen Film für die Kinematheken und für eine elitäre Gruppe von Filmfans gemacht.

2011

Mit dem Titel des preisgekrönten Buches „Freedom“ lässt der amerikanische Autor Jonathan Franzen den Mythos des „Drachen“ wieder aufleben. [...] Menschen in ganz Amerika sind auf der Suche nach ihr. Der Film enthält eine Kritik an der amerikanischen Politik... damals und heute.

Kleine Venus, 1963

Die ideologische Hartnäckigkeit meiner frühen Filme, die mittelmäßige bis gleichgültige Publikumsakzeptanz und die Schwierigkeiten in den Vertriebsnetzen zwangen mich, zu schweigen. In einer

Stunde romantischer Erregung erinnerte ich mich an meine nicht allzu weit zurückliegende Jugend und machte mich daran, mit einer gewissen Hartnäckigkeit, wie es scheint, mit dem Material des Kinos zu spielen, ohne von meinen Obsessionen gefährdet zu sein. Ich erinnerte mich an Longus Roman „Daphnes und Chloe“, las das Buch über die Liebe zwischen zwei Kindern erneut, und ich las St. Exupéry's „Der kleine Prinz“.

Und ganz unerwartet gewinnt der Film bei den Berliner Filmfestspielen den ersten Preis für die Regie. Im Berliner Telegraph: „Alles erstrahlt in einem leuchtenden Glanz, einer unbezähmbaren Vitalität, einer unbezähmbaren Liebe zum Leben.“

Byron, Die Ballade vom besessenen Mann, 1992

Die Besorgnis des Künstlers vor der immer wieder auf die Probe gestellten nationalen Identität {...} Koundouros macht nicht noch einmal Geschichte, er leiht sich eine historische Figur, um Kino zu machen, um einen schrecklichen, leidenden Körper in den Rahmen einzubauen, der im Strudel der Geschichte und ihrer inneren Geister zerrieben wird.

Epilog

Die Beziehung zwischen Nikos Koundouros und dem ein Jahr älteren Manos Hadjidakis dauerte ein Leben lang und war durch eine tiefe Liebe zueinander gekennzeichnet: Von 1948, als die beiden Freunde gemeinsam der Auferstehungsfeier in Athen beiwohnten, über das Exil 1951, als Koundouros nach Athen fuhr, um Baumaterial für den Exilort zu kaufen, und den Proben von Hadjidakis' Aufführung von „Alexander der Große und die verfluchte Schlange“ beiwohnte, bis hin zur Komposition der Musik für „Die Zauberstadt“ 1954, „Der Drache“ 1956 und „Die Geächteten“ 1958.

1989 schrieb Nikos Koundouros in einem Brief an Hadjidakis:

“Mit Liebe - Für Manos Hadjidakis, 1989 Ich habe große Bewunderung für seine Fehler. Ich habe ihn immer dafür bewundert, dass er, der Große, Lieder und Schlager zur Freude eines Volkes geschrieben hat, das noch nicht weiß, ob es ihn liebt oder hasst. Ich bewunderte ihn - und ich bewundere ihn -, weil er sich aus den Eigenschaften der Ethnie alle unsere Laster zu eigen machte. Die Trunkenheit, das Geschwätz, die Selbstverliebtheit, die Sinnlichkeit“.

Worte, die auch Nikos Koundouros selbst charakterisieren könnten, den Nikotaurus (Minotaurus) von Kreta, wie ihn eine wichtige Frau in seinem Leben einmal beschrieb.

Κοινωνική Σαπίλα

Το ιστορικό
μιας παρ' ολίγον
πρώτης προβολής

«Όλος ο κόσμος μιλάει για το βουβό πράγμα
που απέκτησε φωνή»
Sergei Eisenstein

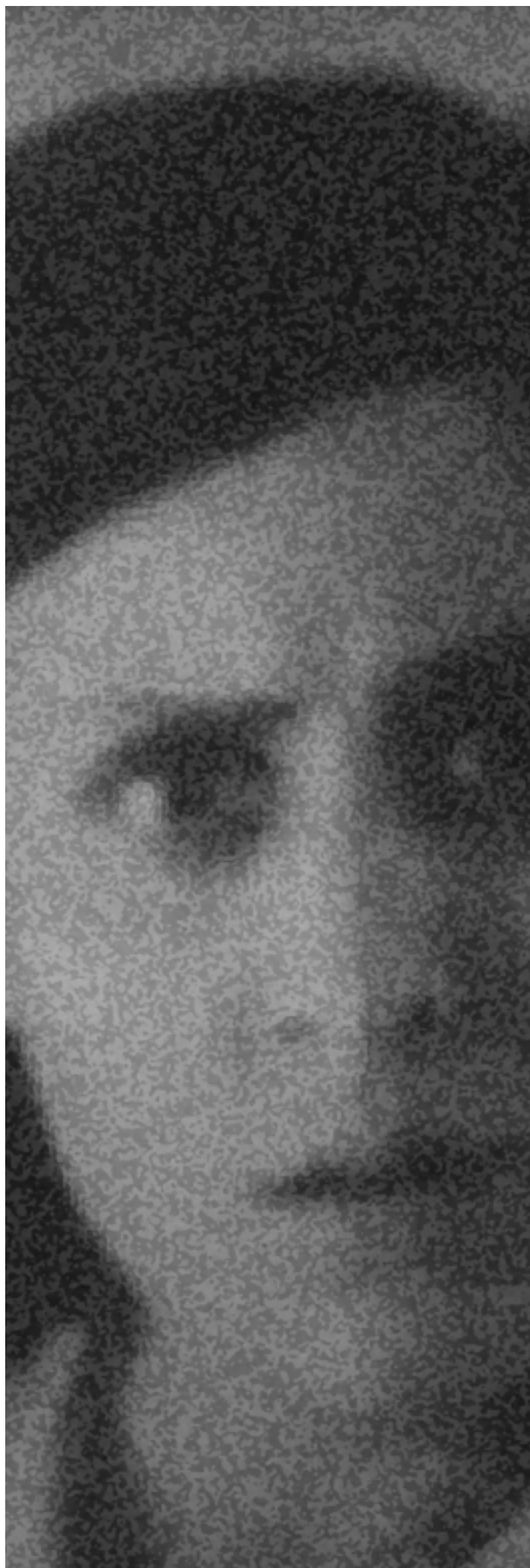
Γράφει ο Βαγγέλης Κουρτίδης

02:52> Ο Ντίνος Βρισθένης, ένας φοιτητής από την επαρχία, γεμάτος ζωντάνια, απολαμβάνει τη ζωή στην Αθήνα. Δέκα περίπου χρόνια μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, η πρωτεύουσα μεταμορφώνεται ολοένα και περισσότερο σε ένα κοσμοπολίτικο κέντρο, καθώς σε αυτήν αναγκάζονται να έρθουν χιλιάδες πρόσφυγες. Έξοδοι με συμφοιτητές και καντάδες στην περιοχή της Ακρόπολης συμπληρώνουν την καθημερινότητα του Ντίνου.

Ανηφορίζω με τη μηχανή μου την Πειραιώς προς κατεύθυνση Ομόνοια. Θα είμαι συνεπής στο ραντεβού μου. Νιώθω μια προσωπική ικανοποίηση για το γεγονός ότι με δική μου πρωτοβουλία και αυτή της Ε., θα προβληθεί σε ένα πολύ ευρύ κοινό, μία ταινία που ο χρόνος και οι πολιτικές συνθήκες στη χώρα, απ' το 1936 και μετά, την οδήγησαν στη λήθη. Πάω να παραλάβω την μπομπίνα, αυτοπροσώπως απ' το γραφείο της Ταινιοθήκης της Ελλάδος, απ' τον ίδιο τον πρόεδρό της.

04:26> Άσχημα νέα για τον Ντίνου: Ένα γράμμα από τον πατέρα του, τον ενημερώνει ότι αδυνατεί πια να του στέλνει χρήματα για τις σπουδές του.

Άσχημα νέα. Πριν επιχειρήσω να στρίψω στην Εμ. Μπενάκη, στα Χαυτεία, ξαφνικά τρομερό μποτιλιάρισμα. Ένας «ζητάς» μας κατευθύνει να φύγουμε αριστερά της Αιόλου. Ελπίζω να μην καθυστερήσω

στο σημαντικό μου ραντεβού στις 11:30.. Μάλλον κάποια πορεία θα έχει.. Θα πάω από Πατησίων και θα ανέβω από την Κάνιγγος.

05:24> Ο Ντίνος όμως θέλει να συνεχίσει τις σπουδές του. Αποφασίζει να βρει δουλειά. Τα πράγματα όμως δεν είναι εύκολα καθώς υπάρχει ανεργία.

07:48> Παρ' όλα αυτά, ο Ντίνος βρίσκει δουλειά σε έναν θίασο.

Πω, τί ζέστη. Είναι τέλη Αυγούστου και εγώ καρφωμένος εδώ στο μποτιλιάρισμα, με το βαθύτερο ερωτηματικό να με τσιγκλάει: αν τελικά αξίζει τον κόπο. Τρέχουμε να προλάβουμε, αγωνιούμε, ξοδεύουμε χρόνο, αλλά.. θα την προσέξει -πέραν από το γνωστό κοινό- ευρύτερα κάποιος κόσμος την ταινία; Θα εκπληρώσει τον σκοπό της, σύμφωνα με την στόχευση του ίδιου του σκηνοθέτη της; Πόσο θα επηρεάσει τους θεατές; Θα μιλήσει μέσα τους; Σε ποιο βαθμό μπορεί ένα καλλιτεχνικό έργο να συμβάλει στην αλλαγή της κοινωνικής και πολιτικής στάσης του υποκειμένου; -Αυτά τα ερωτήματα εξάλλου θεωρούσε και ο ίδιος ο Kracauer ως τα βασικά ερωτήματα για την τέχνη του Κινηματογράφου-. Άλλες οι συνθήκες τότε που γυρίστηκε. Τώρα διανύουμε το έτος 2000. Σε τέσσερα χρόνια θα έχουμε Ολυμπιακούς. Υπάρχει ευημερία. Και τα πράγματα μας λένε όλοι οι γνωρίζοντες, θα πάνε ακόμα καλύτερα. Φαίνεται πως η εποχή της διευρυμένης φτώχειας, των οικονομικών κρίσεων, των μακροχρόνιων πολέμων, έχει περάσει αμετάκλητα. Έχει νόημα σήμερα η προβολή μιας τέτοιας ταινίας;

10:14> Ο Ντίνος και η Νίκη, η συμπρωταγωνίστριά του στον θίασο, γίνονται ερωτικό ζευγάρι.

14:10> Σε ένα κέντρο όπου συχνάζουν κυρίως ηθοποιοί, ο βιομήχανος Στρατάκης φλερτάρει ανοιχτά την Νίκη, παρουσία του Ντίνου. Πάνω στο χορό, ο βιομήχανος παραμυθιάζει τη Νίκη, υποσχόμενος πως θα της αγοράσει δικό της θέατρο στο οποίο θα πρωταγωνιστεί όποτε και όπως επιθυμεί.

Στην Πλ. Κάνιγγος ένας τρέχει γελώντας με μία σύριγγα καρφωμένη στο χέρι του. Περνάει από δίπλα μου. Βλέπω καθαρά το αίμα ρέει από τη φλέβα του. Ένας άλλος τοξικομανής τον ακολουθεί και αυτός γελώντας. Και εγώ συνεχίζω το σλάλομ μου ανάμεσα στα σταματημένα αυτοκίνητα.

16:49> Αφού ο Ντίνος ανακαλύπτει κρυφές συναντήσεις της αγαπημένης του με τον Στρατάκη, τσακώνεται με τη Νίκη, τη χωρίζει και εγκαταλείπει το θίασο.

Στρίβω κάτω την Ομήρου. Θα παρκάρω την μηχανή απέναντι απ' το Goethe-Institut, θα βάλω την αλυσίδα και θα κατηφορίσω πεζός προς την Πανεπιστημίου και από εκεί στην Αμερικής. Εκεί είναι τα γραφεία της Ταινιοθήκης. Έχει μια κουφόβραση..

18:51> Άνεργος ο Ντίνος, πουλάει τα ρούχα του και περιπλανιέται στην Αθήνα σαν φάντασμα. Ξαφνικά, κοντά στην Αγγλικανική Εκκλησία, παραλίγο να τον χτυπήσει με το αυτοκίνητο ο Στρατάκης! Συνοδηγός η χρυσοστολισμένη Νίκη. Φαίνεται πως οι δυο τους δεν αναγνωρίζουν πως πρόκειται για τον Ντίνο.

Με κατευθύνουν να περάσω στη μεγάλη αίθουσα του νεοκλασικού κτηρίου. Ο χώρος μέσα είναι σχεδόν δίχως έπιπλα. Μόνο στο βάθος βρίσκεται ένα παλαιού τύπου ξύλινο γραφείο και πίσω από αυτό καθήμενος πάνω σε μία μπαρόκ καρέκλα, ο κύριος Αδαμόπουλος, ο πρόεδρος της Ταινιοθήκης της Ελλάδος. Στέκομαι με δέος απέναντι του στο άλλο άκρο της μακριάς αίθουσας, αναλογιζόμενος πόσα του οφείλει το φιλότεχνο κοινό της χώρας μας. Ο άρχοντας της εθνικής φιλικής μας κληρονομιάς, ο διασώστης εκατομμυρίων στιγμιότυπων χιλιάδων αφηγημάτων, μύθων που συντροφεύουν και ομορφαίνουν την πεπερασμένη μας ύπαρξη, απέναντί μου, θέλει να συζητήσουμε! Δεξιά και αριστερά του, όρθιες δύο ψηλές πανέμορφες κοπέλες, με παρόμοια ενδυμασία, ίδιο πρόσωπο.

20:42> Ο Ντίνος καταντάει αλήτης και ζει σε τρώγλες μαζί με σωματέμπορους, εμπόρους και χρήστες ναρκωτικών. (Για πρώτη φορά στον Ελληνικό Κινηματογράφο αναπαρίσταται η χρήση ενδοφλέβιας ηρωίνης.) Αυτοί με τους οποίους ο Ντίνος συναναστρέφεται, προσπαθούν να τον χώσουν στο λούκι του οργανωμένου εγκλήματος.

23:37> Διακίνηση ναρκωτικών γίνεται ακόμα και μέσα στα νοσοκομεία.

Ο κύριος Αδαμόπουλος μου προτείνει καφέ. Αρνούμαι ευγενικά, συλλογιζόμενος έπειτα πως αν έλεγα ναι, πού θα μπορούσα άραγε να ακουμπήσω το φλυτζάνι... Οι δύο Καρυάτιδες με κοιτούν κατάματα. Σίγουρα θα σκέφτονται πώς εμφανίστηκα έτσι μπροστά τους, ταλαίπωρος από τη ζέστη, με το απεριποίητο μαύρο μου μούσι και τα πατικωμένα απ' το κράνος μου μαλλιά.

24:22> Άρρωστος και πεινασμένος ο Ντίνος, καταρρέει πάνω στο πεζοδρόμιο. Μια παρέα καπνεργατών σπεύδει να τον συνεφέρει. Ο Ντίνος τους αφηγείται την περιπέτειά του. Αυτοί προφανώς τον ενημερώνουν για μια ελεύθερη θέση εργασίας στο εργοστάσιο που δουλεύουν.

Ο πρόεδρος της Ταινιοθήκης, δηλώνει χαρούμενος για την πρόθεσή μας να προβάλλουμε την «Κοινωνική Σαπίλα», καθώς κανείς ως τώρα δεν έχει δείξει ανάλογο ενδιαφέρον ως τώρα, όπως λέει. Βέβαια πολλοί αγνοούν την ίδια την ύπαρξη της ταινίας. Με ρωτάει τί γνωρίζω για αυτήν; -Με εντυπωσιάζει η ευγένειά του και η όρεξή του για συζήτηση-. Του απαντώ πως πρόκειται για μια ταινία που σκηνοθέτησε ο Στέλιος Τατασόπουλος, στην οποία πρωταγωνιστεί και ο ίδιος, βωβή, γυρισμένη το 1932 και αποτελεί ιστορικά το πρώτο δείγμα Κοινωνικού Ρεαλισμού στον Ελληνικό Κινηματογράφο. Πιστεύουμε ότι έχουμε να κάνουμε με ένα σημαντικό έργο, για αυτό επιθυμούμε διακαώς να την προβάλλουμε. Επιπλέον, θέλουμε με αυτόν το τρόπο να τιμήσουμε τον Τατασόπουλο που έφυγε από τη ζωή πριν 2 μήνες.

26:09> Εργάτης πλέον στο εργοστάσιο ο Ντίνος, δέχεται τις επιρροές από τα μέλη του Σωματείου. Γρήγορα εξελίσσεται σε στέλεχος του εργατικού συνδικαλιστικού κινήματος.

«Δυστυχώς, αδύνατον. Λυπούμαι.» λέει ο πρόεδρος και μένω σύξυλος. Η ταινία βρίσκεται στη 2η φάση αποκατάστασης. Μου εξηγεί ότι θα πάρει πολύ χρόνο ακόμα για να μπορεί να δοθεί για προβολή. Μου αφηγείται το ιστορικό ανακάλυψης της μπομπίνας σε μια αποθήκη του Rex, αρχές δεκαετίας του '80, καθώς τη νομίζανε όλοι για εξαφανισμένη, την συνεργασία της Ταινιοθήκης με τον σκηνοθέτη για την αποκατάστασή της, πολλές τεχνικές πληροφορίες για τον Γολγοθά της αποκατάστασης κ.α. Τέλος, εξήρε το έργο, λέγοντας ότι αυτό που έκανε ο Τατασόπουλος, το κάνανε οι μεγάλοι Ιταλοί κινηματογραφιστές του Νεορεαλισμού 15 και 20 χρόνια αργότερα. Όταν αποκατασταθεί, πολύ ευχαρίστως θα μας δοθεί με προτεραιότητα, είπε. Δώρον, άδωρον σκέφτηκα, χαιρετιστήκαμε εγκάρδια και έφυγα στεναχωρημένος. Οι δύο Κόρες με χαιρέτησαν και αυτές.

27:44> Σε μια εργατική συγκέντρωση ο Ντίνος είναι κεντρικός ομιλητής. Οι εργάτες τον επευφημούν. Ασφαλίτες, τραμπούκοι και χωροφυλακές -προφανώς βασιζόμενοι στο βενιζελικό Ιδιώνυμο- εισβάλλουν στη συγκέντρωση με σκοπό να την διαλύσουν. Πέφτει πολύ ξύλο! Η συντρόφισσα του στον αγώνα (που την υποδύεται Τζόλυ Γαρμπή) σέρνεται βίαια από δύο χωροφύλακες, με σκοπό να απομακρυνθεί από την εξέδρα. Αυτή και ο Ντίνος συλλαμβάνονται.

Φτάνοντας στο διαμέρισμά μου στη Νίκαια, ανοίγω αμέσως τις μπαλκονόπορτες. Στο βάθος η Ακρό-

πολη κατακρεουργημένη αλλά αγέρωχη ακόμα, εδώ και 2500 χρόνια, παρατηρεί από πάνω το σύγχρονο μπάχαλο που κοχλάζει ασταμάτητα. Πρέπει να βάλω Air-Condition. Έχει αλλάξει ο καιρός, το καλοκαίρι απλώθηκε και στους πλαϊνούς μήνες, τί πράμα είν' αυτό..; Είμαι αναστατωμένος. Έχουν πέσει πολλά μαζί. Το πτυχίο, η στρατιωτική υποχρέωση προς την πατρίδα, το μέλλον.. Δυσκολεύομαι να τα διαχειριστώ.

29:27> Στη φυλακή συνυπάρχουν ποινικοί και πολιτικοί κρατούμενοι. Ο βιομήχανος Στρατάκης διαβάζει από την εφημερίδα την είδηση για την φυλάκιση του Ντίνου και πληροφορεί για αυτό τη Νίκη.

31:52> Η Νίκη τρέχει παντού για να πετύχει την αθώωση του Ντίνου. Πηγαίνει και στο επισκεπτήριο, ο κρατούμενος όμως συνδικαλιστής την αποφεύγει.

35:15> Έχει περάσει πολύς καιρός. Ο Στρατάκης παραμελεί τη Νίκη. Βγαίνει τα βράδια δίχως αυτήν, γυρνώντας κάθε φορά αργά πίσω στη βίλα του, τύφλα στο μεθύσι. Ένα βράδυ, τον τσακώνει σε ένα κέντρο με δύο άλλες γυναίκες. Αυτός της φωνάζει. Τελικά χωρίζουν.

Χτυπάει το τηλέφωνο. Είναι η Ε.

«Έλα Βαγγελίνο μου, καλά είσαι; Πήρα να σε ρωτήσω αν πήγες στον Αδαμόπουλο.»

«Τώρα μόλις γύρισα.» Της εξηγώ για την χλαπάτσα που φάγαμε. Την ακούω όμως ψύχραιμη.

«Και γω δεν έχω ευχάριστα νέα. Πήρα τον Φούντα. Το σήκωσε η κυρία Μ. Είπε πως μετά την προηγούμενη συνομιλία μας, του την μετέφερε την πρόσκληση. Ο Γιώργος λάτρευε τον Τατασόπουλο, μου είπε. Η „Μαύρη Γη“ προφανώς τον σημάδεψε. Όμως.. Με ακούς;»

«Σε ακούω, λέγε.»

«Δεν μπορεί να παραστεί ο Φούντας. Είναι άρρωστος.»

«Δεν το πιστεύω. Όλα στραβά.»

«Άκου. Μην αγχώνεσαι..»

«Τί θα κάνουμε τώρα, μου λες; Ούτε Κοινωνική Σαπίλα, ούτε τον Φούντα ομιλητή..»

«Άκου. Δεν βγάλαμε καμιά ανακοίνωση ακόμα για το πρόγραμμα. Ευτυχώς. Προτείνω να αλλάξουμε

το πλάνο μας. Αντί για „αφιέρωμα στον Τατασόπουλο“ θα κάνουμε αφιέρωμα στον κινηματογράφο για τα κοινωνικά ζητήματα. Θα προβάλλουμε την πρώτη μέρα το „Germinal“ και την δεύτερη μέρα την „Μαύρη Γη“ του Τατασόπουλου. Μαζί και ένα σωρό ταινίες μικρού μήκους με αυτή την θεματολογία. Αμάν κάνουν οι καημένοι οι μικρομηκάδες να παιχτούν οι ταινίες τους. Δεν πρέπει να τους υποστηρίξουμε;»

«Ομιλητές;»

«Κάποιοι μικρομηκάδες και κάποιοι μπαρουτοκαπνισμένοι συνδικαλιστές απ' τα εργοστάσια.»

Έτσι και έγινε.

37:20> Μόνη της η Νίκη, περιφέρεται θλιμμένη στην Πλάκα. Ένας σωματέμπορος την πλησιάζει. Ο Ντίνος αποφυλακίζεται με ακμαίο ηθικό, αφού μπόρεσε και κράτησε την αξιοπρέπεια του μέσα σε απάνθρωπες συνθήκες. Η Νίκη τον περιμένει έξω από τη φυλακή. Αυτός την αγνοεί.

40:02> Αργότερα, ο σωματέμπορος ασκεί βία πάνω στη Νίκη για την αναγκάσει στην πορνεία. Αυτή ανοίγει τα παραθυρόφυλλα και φωνάζει για βοήθεια. Ο Ντίνος, που τυχαία περνούσε εκείνη τη στιγμή από κάτω, τρέχει μαζί με άλλους πάνω στο διαμέρισμα και διώχνει τον νταβατζή. Αμίλητος ο Ντίνος θα της αφήνει πάνω στο τραπέζι κάποια χρήματα και θα φύγει. Δείχνει πως δεν θέλει να έχει καμιά σχέση με το παρελθόν.

«Εντάξει Ε. μου, έτσι θα κινηθούμε. Θα τα πούμε το βράδυ, στην Πλ. Συντάγματος, στη μεγάλη συγκέντρωση.»

42:15> Ο Ντίνος, περπατά στο δρόμο, κοντοστέκεται. Κοιτάει το ρολόι του. Η τελευταία λεζάντα της ταινίας γράφει «Ο Ντίνος ξεύρει τον προορισμό του. Οι σύντροφοί του τον περιμένουν. Μαζί τους θα αγωνιστεί ενάντια στην σαπίλα της κοινωνίας. Έτσι θα βρει τη λύτρωσι αφού θα παλέβει δια το γκρέμισμα της.»

Η ταινία τελειώνει με ένα πλάνο από την Πλατεία Συντάγματος γεμάτη κόσμο.

Συνέντευξη

με τον Γιώργο Καζαντζή και τη Ναντίνια Κυριαζή

Οι δύο καλλιτέχνες, μαζί με το Παντελή Θαλασσινό και τον Νίκο Μέρμηγκα, τιμούν με την συναυλία τους στις 22.11, την φετινή μας διοργάνωση για τον Ελληνικό Κινηματογράφο. Συναυλία στην οποία συνδράμουν και μέλη της κοινότητας των Ελλήνων της πόλης μας.

B: Σχεδόν έξι χρόνια μετά, πάλι ξανά εδώ στη Νυρεμβέργη. Τι θυμόσατε από εκείνο το θρυλικό πια για την ελληνική κοινότητα της Νυρεμβέργης-διήμερο (τη συναυλία και τη παιδική θεατρική παράσταση) του Γενάρη του 2019;

Γ: Για μένα τουλάχιστον ήταν μεγάλη υπόθεση, που μου δόθηκε η ευκαιρία να παίξω σε μία πόλη της Γερμανίας σε συνέργεια με Έλληνες μουσικούς, με ανθρώπους που ζουν και δημιουργούν μακριά από την πατρίδα τους. Ήταν μια τρομερή εμπειρία και έφυγα γεμάτος. Ένωσα πολύ ωραία.

N: Εγώ είχα πολύ έντονα ενθουσιασμό, χαρά, με το γεγονός ότι βρισκόμουν με αγαπημένα πρόσωπα σε μία φαινομενικά ξένη χώρα. Είχε δηλαδή και μια αρκετά προσωπική διάσταση το όλο θέμα. Θυμάμαι πολύ έντονα και τη βραδιά της συναυλίας αλλά και την επόμενη ημέρα με το παραμύθι, τη ζεστασιά που μου χάρισε η επαφή με τα παιδιά και το γεγονός να

βλέπεις τους μεγάλους να γίνονται παιδιά.

B: Γιώργο, με τον Παντελή Θαλασσινό συνεργάζεσαι πάνω από δυόμιση χρόνια. Φαίνεται ότι έδεσε αυτή η συνεργασία.

Γ: Με τον Παντελή μας συνδέει κυρίως αυτός ο δίσκος που κάναμε μαζί, σε στίχους του Κώστα του Φασουλά. Βέβαια είχαμε και παλιότερα μία συνεργασία σε έναν δίσκο, όταν ο Παντελής ερμήνευσε δύο τραγούδια δικά μου και τα είχε βάλει και σε δικό του δίσκο. Ήμασταν φίλοι, υπάρχει μία αλληλοεκτίμηση και θαυμασμός. Εγώ τον Παντελή τον θαυμάζω και τον εκτιμώ και σαν άνθρωπο και σαν καλλιτέχνη και σαν στάση ζωής. Δηλαδή, δεν είναι απλά καλός άνθρωπος, η στάση ζωής του είναι αξιοζήλευτη για μένα, είναι πρότυπο. Με πυρήνα αυτόν τον κοινό δίσκο, έχουμε κάνει μαζί αρκετές συναυλίες εδώ στην Ελλάδα. Νομίζω ότι αυτή η συνεργασία μας κάνει καλύτερους αλλά και στον κόσμο που έρχεται στις συναυλίες μας πιστεύω ότι προσφέρει κάτι καλό.

B: Καλλιτεχνικά – μουσικά πού συναντιέστε με τον Θαλασσινό;

Γ: Ναι, έχουμε έναν κοινό τόπο. Εγώ βέβαια προέρχομαι από τον πιο έντεχνο χώρο (ας το πούμε έτσι, αν μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τον όρο), ο Παντελής είναι περισσότερο στον χώρο του τραγουδιού.

Βέβαια και ο Παντελής στη μουσική του δημιουργία έχει ένα έντονο έντεχνο στοιχείο που βασιζέται και στην παράδοση. Είναι μουσικός, παίζει εξαιρετική κιθάρα, γνωρίζει αρμονία, έχουμε έτσι έναν κοινό κώδικα μουσικής επικοινωνίας, πέρα απ' όλα τα άλλα.

Β: Οι ξενιτεμένοι Έλληνες με χαρά και συγκίνηση υποδέχονται τους αξιόλογους καλλιτέχνες από την Ελλάδα, που μας επισκέπτονται για να παρουσιάσουν το έργο τους. Είναι, βλέπετε, έκδηλη η ανάγκη για συνεχόμενη επαφή με τις ρίζες, με την πατρίδα και συγκεκριμένα με την ωραία της, τη δημιουργική της πλευρά. Στους Γερμανούς ή άλλους αλλοεθνείς συμπολίτες μας, δίνεται η ευκαιρία μέσα από τέτοιες συναυλίες, να έρθουν σε επαφή με τη ζώσα μουσική παράδοση της Ελλάδας. Η ερώτησή μου μπορεί να ακουστεί λίγο βαρύγδουπη: πώς αισθάνεστε αντιλαμβανόμενοι το μέγεθος όσων εκπροσωπείτε;

Γ: Δεν ξέρω αν εκπροσωπούμε ένα μεγάλο μέρος, γιατί δεν ξέρω τι γίνεται στη Γερμανία, αλλά εδώ στην Ελλάδα έχει μετατοπιστεί, μπορώ να πω, κατά 180ο το αισθητικό κέντρο του κόσμου. Δηλαδή, αυτό που εμείς κάνουμε, λίγοι άνθρωποι το ακούνε πλέον εδώ στην Ελλάδα. Προχθές άκουγα και μία συνέντευξη του Παντελή στον Μπογιόπουλο και έλεγε αυτό που αντιμετωπίζουμε όλοι: όταν ξεκινήσαμε εμείς, είχαμε ευκαιρίες, ακούγανε οι άνθρωποι τη μουσική μας, ξεχώριζαν τα τραγούδια, ακούγονταν τα τραγούδια στα ραδιόφωνα. Τώρα οι νέοι δημιουργοί που ξεκινούν, έχουν να αντιμετωπίσουν εκατομμύρια εκδοχές και τραγούδια στο διαδίκτυο. Και βέβαια, το ίδιο πρόβλημα έχουμε και εμείς. Άρα λοιπόν, δεν ξέρω ποιους εκπροσωπώ, σίγουρα όμως εκφράζουμε κάποιο κομμάτι από τον κόσμο, που έχει μια αναζήτηση και ένα όραμα στα ακούσματά του και στην καθημερινότητά του.

Β: Καλλιτεχνικά, πάνω σε τι εργάζεστε την τρέχουσα περίοδο; Τι ετοιμάζετε για τη συνέχεια;

Γ: Εγώ βρίσκομαι σε έναν κυκεώνα, θα έλεγα. Τί να πρωτοπώ... Έχω έτοιμο έναν δίσκο με τα παιδιά που παίζουν στο «Μουσικό Κουτί», τους «Μωζαΐκ», στον οποίο συμμετέχει τραγουδιστικά η Νατάσα Μποφίλιου, η Μαρία Παπαγεωργίου, ο Βασίλης Σκουλάς με την Σόνια Θεοδωρίδου ντουέτο, ο Λάκης Παπαδόπουλος (μαζί τραγουδάμε ένα κομμάτι), ο Παντελής Θεοχαρίδης, ο Γιώργος Μεράντζας. Τρία τραγούδια είναι σε στίχους της Ναντίνας Κυριαζή, άλλα τρία σε στίχους Ισαάκ Σούση, ένα του Βαγγέλη Βελώνια. Παράλληλα, έχω τελειώσει τη μουσική για ένα παραμύθι που παρήγγειλε η Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Θεσσαλονίκης (θα το παρουσιάσουν τον Γενάρη εδώ) και θα το αφηγηθεί η Ναντίνα, όπου έχει γράψει τους στίχους για τρία τραγούδια, τα οποία και θα τα τραγουδήσει. Επίσης, μου παρήγγειλαν από τη Συμφωνική Ορχήστρα της Σύγχρονης Μουσικής της ΕΡΤ, να

ανεβάσουν τον «Πήτερ Πάν», ένα έργο που είχα κάνει με το Κ.Θ.Β.Ε., το οποίο στην ουσία το μεταγράψω για συμφωνικό σύνολο. Μπροστά μας τώρα είναι η συναυλία στη Νυρεμβέργη, η οποία απαιτεί προετοιμασία. Μαζί μας θα είναι και Νίκος Μέρμηγκας (μπουζούκι, λαούτο) και θα συνδράμουνε και μουσικοί εκεί από εσάς: η Μαρία Γκαρτζοπούλου στο ακορντεόν, τραγούδι η Χριστίνα Σκαρλάτου, η Κωνσταντίνα Ζαχαρή με την παιδική χορωδία και η Ναντίνα Κυριαζή θα τραγουδήσει, όπως επίσης και ο Παντελής βεβαίως. Και μετά ακολουθούν οι συναυλίες σε Μόναχο και Φρανκφούρτη, όπου εκεί θα τραγουδήσει και η Ηρώ Κωστράκη.

Ν: Εγώ εκτός από τη συμμετοχή μου σε αυτά που ετοιμάζει ο Γιώργος, είτε ως στιχουργός είτε ως τραγουδίστρια, μόλις εξέδωσα τη δεύτερη ποιητική μου συλλογή, «Πτήση εθισμού» και μάλιστα στις 18.10 είχαμε μία πολύ όμορφη παρουσίαση αυτού του έργου σε έναν πολύ ωραίο χώρο εδώ στη Θεσσαλονίκη που λέγεται «Ζώγια» με αξιόλογους συνεργάτες και φίλους που ήρθαν σε αυτή την εκδήλωση. Στις 7 και 8 Δεκεμβρίου θα ανέβει εδώ στη Θεσσαλονίκη η θεατρική παράσταση που έχουμε δημιουργήσει μαζί με την Αναστασία Τσακίρη που λέγεται «Τί ακούω η γυναίκα – 60 χρόνια επιτυχίες». Πρόκειται για μία πρωτότυπη θεατρική δημιουργία, με αρκετό χιούμορ, μία ενδοσκοπήση στο σύνολο της ελληνικής δισκογραφίας απ' το 1945-50 και έπειτα, που αντανακλά αντιλήψεις της ελληνικής κοινωνίας για το γυναικείο φύλο.

Βαγγέλης Κουρτίδης

Σ Κ Ε Ψ Ε Ι Σ

Προς την Ελένη

Αγαπητή...

Η φύση που βρίσκεται επάνω στον πλανήτη Γη, ανήκει σε όλους και όχι μόνο σε αυτούς που βάζουν σύνορα.

Ο πολιτισμός που αναπτύσσεται ασταμάτητα από τον άνθρωπο, πλουτίζει όλους και όχι μόνον αυτούς που τον παράγουν.

Επιστήμη και Τέχνη αναμορφώνουν τη σκέψη μας. Η γνώση...είναι αυτή που καθαρίζει τον συλλογισμό μας, σβήνοντας τα εσφαλμένα και τις παρεξηγήσεις του παρελθόντος.

Η Τέχνη...είναι αυτή που μας βοηθάει να κατανοούμε το μυστήριο της ύπαρξής μας.

Όλα τα παραπάνω όμως δεν είναι στάσιμα, αλλά κινούνται συνεχώς και δίχως τέλος, διότι κάθε στιγμή δεν είναι παρών αλλά μέλλον.

Ο άνθρωπος που θέλει να είναι μαζί τους, δηλ. στο μέλλον,

πρέπει να κινείται κι αυτός, τόσο χωρικά όσο και πνευματικά.

Αυτό κάνεις.

Είναι δείγμα τόλμης, περιέργειας, ενσυναίσθησης, αναλυτικότητας, ανοιχτού μυαλού, προσαρμοστικότητας...όλα χαρακτηριστικά ενός ευφυούς ανθρώπου που θέλει να εξελιχθεί.

Αυτό είσαι.

Μέσα από την μοναχικότητα περνάμε στην κοινωνικότητα,

αρκεί ν' αναγνωρίζουμε ότι δίπλα μας υπάρχει κι άλλος άνθρωπος.

Και αυτό είναι το σπουδαιότερο.

Έτσι νικάμε την αμφισβήτηση των «πιστεύω μας» κι ακολουθούμε τα όνειρά μας.

Είναι μία εξελικτική διαδικασία που οδηγεί στην αποφυγή της νοσταλγίας του μέλλοντος.

Αυτό γίνεσαι.

Μη ξεχνάς ότι από κάπου καταγόμαστε αλλά παντού ανήκουμε.

Κάθε άνθρωπος χαίρεται στην πραγματικότητα για αυτόν που χαράζει δρόμους σαν τον δικό σου.

Ένας από αυτούς που χαίρεται...είμαι κι εγώ!!!

Γρηγόρης Νικηφορίδης

An Eleni...

Liebe Eleni,

Die Natur, die auf dem Planeten Erde existiert, gehört allen und nicht nur denen, die Grenzen setzen.

Die Kultur, die unaufhörlich vom Menschen entwickelt wird, bereichert alle und nicht nur die, die sie hervorbringen.

Wissenschaft und Kunst reformieren unser Denken.

Wissen reinigt unsere Gedanken, indem es die Fehler und Missverständnisse der Vergangenheit auslöscht.

Die Kunst... hilft uns, das Geheimnis unseres Daseins zu begreifen.

All das oben Genannte ist jedoch nicht stagniert, sondern bewegt sich ständig und ohne Ende, denn jeder Moment ist nicht gegenwärtig, sondern Zukunft.

Der Mensch, der mit ihnen, also in der Zukunft, sein will, muss sich ebenfalls bewegen, sowohl räumlich als auch geistig.

Das tust du.

Es ist ein Zeichen von Mut, Neugier, Empathie, Analytik, offenem Geist, Anpassungsfähigkeit... alles Eigenschaften eines intelligenten Menschen, der sich weiterentwickeln möchte.

Das bist du.

Durch die Einsamkeit gelangen wir zur Gemeinsamkeit, sofern wir erkennen, dass neben uns ein anderer Mensch existiert.

Und das ist das Wichtigste.

So überwinden wir die Zweifel an unseren "Überzeugungen" und folgen unseren Träumen.

Es ist ein Entwicklungsprozess, der zur Vermeidung der Nostalgie der Zukunft führt.

Das wirst du.

Vergiss nicht, dass wir von irgendwoher stammen, aber überall gehören.

Jeder Mensch freut sich in Wirklichkeit über denjenigen, der Wege wie deinen ebnet.

Einer von denen, der sich freut... bin ich auch!!!

Grigorios Nikiforidis

Η βία των γυναικών είναι ένα σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα που όλο αυξάνεται. Είναι μία κάκιστη συμπεριφορά που μαθαίνεται από την παιδική ηλικία και διαμορφώνεται με την πάροδο του χρόνου σε ένα καθ'όλα πατριαρχικό μοτίβο.

Ο σκηνοθέτης κάνει μία προσέγγιση στο femina sapiens σχετικά με το πώς λειτουργεί η βία, καθώς και οι μορφές αυτής. Ψυχολογική, λεκτική,

Gewalt gegen Frauen ist ein ernstes und wachsendes gesellschaftliches Problem. Ein abscheuliches Verhalten, das von Kindheit an erlernt und im Laufe der Zeit zu einem durch und durch patriarchalischen Muster geformt wird.

Der Regisseur zeigt aus der Sicht von Femina Sapiens, wie Gewalt funktioniert und welche Formen sie annimmt.

Theatralisches Manifest gegen Gewalt an Frauen

FEMINA SAPIENS

Θεατρικό μανιφέστο εναντίον της βίας κατά των γυναικών

σεξουαλική, ενδοοικογενειακή, δολοφονία.

Οι παραδοσιακές αντιλήψεις και ο ρόλος που τους έχουν δώσει ως σύζυγοι, μητέρες και «καλές» νοικοκυρές. Τα στερεότυπα, βαθιά ριζωμένες αντιλήψεις που λειτουργούν σαν ετικέτες που δίδαξαν οι γονείς, το σχολείο, ο κοινωνικός περίγυρος. Ο φόβος κάθε πνευματικά «ανάπηρου» που βολεμένος μέσα στην ασφάλεια των προκαταλήψεων και των παραδοσιακών αντιλήψεων, που δεν τον αφήνει να αποδεχτεί το λογικό.

Έξι γυναίκες διαφορετικής ηλικίας, εθνικότητας, θρησκείας και κοινωνικής τάξης παρουσίασαν τις ιστορίες τους. Όσο διαφορετικές κι αν ακούστηκαν, τόσο πιο έντονα δέθηκαν μεταξύ τους από πόνο και κακοποίηση, βιώνοντας έναν φαύλο κύκλο στον οποίο είχαν παγειδευτεί. Βία που διαδραματίζεται ως επί το πλείστον σε τέσσερις τοίχους.

Η δολοφονία μετά από καταγγελία ενός παιδόφιλου συζύγου.

Ο βάνουσος βιασμός από τρεις άνδρες χωρίς την ύπαρξη καταγγελίας.

Μέσω μιας οθόνης κινητού κατέφθασε στα μάτια όλων το ευτυχισμένο βράδυ μιας ερωτευμένης μαθήτριας.

Η απόφαση μιας πολύπλευρα κακοποιημένης γυναίκας να δολοφονήσει τον σύζυγο, την οδήγησε σε ψυχιατρική κλινική.

Η γυναίκα με αυτοκτονικές τάσεις, έχοντας αναστολές, καταδικάζει τη ζωή της, το ήδη υπάρχον παιδί της καθώς και το έμβρυό της εξαιτίας ενός βίαιου συζύγου. Η καταπίεση μιας καλής και υπάκουης νοικοκυράς απέναντι σε έναν αυταρχικό σύζυγο.

Τελειώνοντας τις ιστορίες των γυναικών, πλημμυρισμένοι από αμέτρητα γιατί, επιβάλλεται να σκεφτούμε, να νιώσουμε, να προβληματιστούμε έχοντας τύψεις, να αντισταθούμε στους νυσταγμένους νόμους και να αγωνιστούμε για την αναδιαμόρφωση μίας ισότιμης κοινωνίας, όπου θα υπάρχει σεβασμός και αυτοεκτίμηση.

Psychische, verbale, sexuelle, häusliche, Mord. Traditionelle Vorstellungen und die Rolle, die ihnen als Ehefrauen, Mütter und „gute“ Hausfrauen zugewiesen wurde. Die Stereotypen, die tief verwurzelten Überzeugungen, die als Etikett fungieren und von Eltern, Schule und sozialem Umfeld vermittelt werden. Die Angst jeder geistig „behinderten“ Person, die sich in der Sicherheit von Vorurteilen und traditionellen Vorstellungen wohlfühlt, die sie nicht zur Vernunft kommen lassen.

Sechs Frauen unterschiedlichen Alters, verschiedener Nationalitäten, Religionen und sozialer Schichten stellten ihre Geschichten vor. Sehr unterschiedliche Geschichten und doch waren sie durch Schmerz und Missbrauch miteinander stark verbunden. Sie durchlebten den gleichen Teufelskreis, in dem sie gefangen waren. Die Gewalt spielte sich meist innerhalb der eigenen vier Wände ab.

Mord nach einer Anzeige durch einen pädophilen Ehemann.

Die brutale Vergewaltigung durch drei Männer ohne Anzeige.

Durch den Bildschirm eines Mobiltelefons wurde der glückliche Abend einer verliebten Schülerin sichtbar und öffentlich.

Der Entschluss einer schwer misshandelten Frau, ihren Mann zu ermorden, führte sie in eine psychiatrische Klinik.

Die selbstmordgefährdete Frau, die Hemmungen hat, verurteilt ihr Leben, ihr existierendes Kind, wegen eines gewalttätigen Ehemanns.

Die Unterdrückung einer guten und gehorsamen Ehefrau durch einen autokratischen Ehemann.

Abschließend ...bleiben viele Fragen offen und wir müssen ernst nachdenken, fühlen, uns gegen schläfrige Gesetze wehren und für eine egalitäre Gesellschaft, in der Respekt und Selbstrespekt herrschen, kämpfen

Κωνσταντίνα Παπασπυροπούλου

Konstantina Papaspyropoulou

Ειδοποιό στοιχείο του χθες

Σκαιές επιθέσεις
ξετυλίγουν την ύφανση
της σκέψης..

Κρύσταλλα του παρελθόντος.
Ρηξικέλευθη εκφορά.
Ζοφερά λακτίσματα
από του χρόνου την σκιά.

Ορμούν στο στήθος
νιχλικές αποχρώσεις.
Αναμοχλεύουν το παρόν.
Διαθλώνται στο παρελθόν.

Αμείλικτη ροή.
Χορδές μιας λύρας
πυροδοτούν
την ενδόμυχη καρτερία
τα μύχια του ψυχισμού
τα τέρατα του νου.

Ειδοποιό στοιχείο.
Παλιά αίγλη..
Πολύτιμα μερίσματα της ζωής.
Ακατέργαστες δονήσεις
στις φαινομενικές σιωπές.
Ειδοποιό στοιχείο του χθες.

Κατερίνα Καρτάλη

Μουσείο

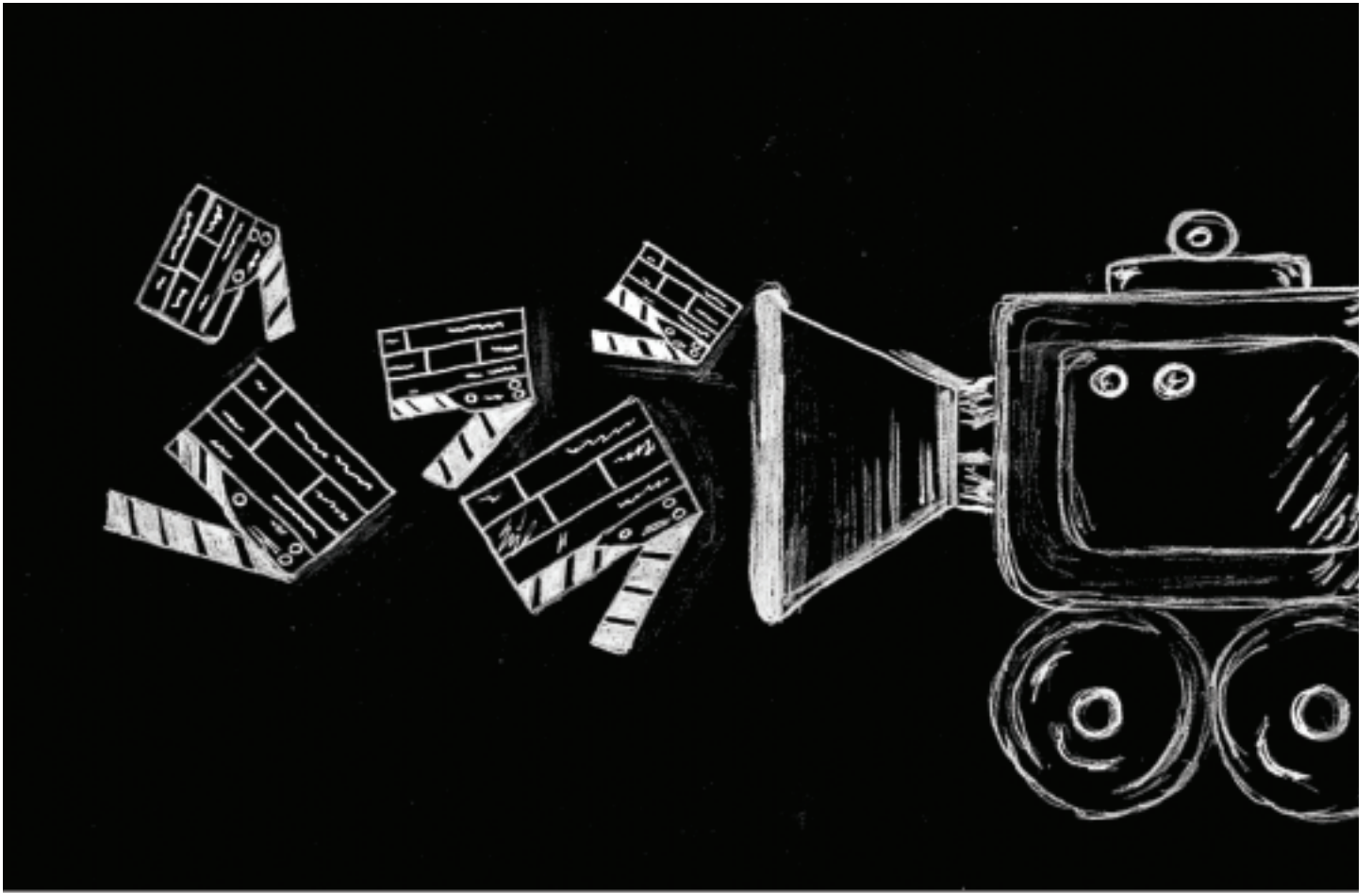
Καθώς όπως στεκόμουν
στον ποταμού την όχθη,
σε μια πινακίδα διάβασα
"λαογραφικό μουσείο".
Δεν ξέρω τι με ώθησε
την πόρτα του να ανοίξω, τη σκόνη
και τις εποχές, να μπω και να μυρίσω.
Είδα αμόνια και σφυριά,
βελούδινα καπέλα,
είδα και μια ζυγαριά
που ζύγιζε τη μέρα.
Φωτογραφίες ξέθωρες
από καρφιά κρεμόταν
σκουριασμένα,
αλλά ήταν τόσο ζωντανές, σου λέγαν
καλημέρα.
Οι εποχές αλλάζουν
γράφουνε ιστορία,
λίγο πολύ το βλέπουμε
μέσα από τα βιβλία.
Κι όσες φορές
παραβρεθώ
στον ποταμού την όχθη,
κάθε φορά παρατηρώ
πώς τρέχει το νερό,
τρέχει και δε γυρίζει,
σαν παραμύθι
που τέλειωσε
και πάλι ξαναρχίζει.

Σοφία Μπίτσιου Κορπερ

Das Museum

*Am Ufer des Flusses
verweilte ich, das Schild,
"Industriemuseum"
lass ich, was brachte
ich dazu, die Pforte
weit zu öffnen,
den Staub der Zeit zu fühlen,
in mich aufzunehmen.
Amboss und Hämmer
erblickte ich,
samtige Hüte und eine Waage,
die die Zeit
ermessen konnte.
Vergilbte Photos
vergangene Zeiten,
hingen an rostigen
Nägeln, lebendig
als würden sie
mich grüßen.
Die Zeiten ändern sich,
sie schreiben Geschichte,
davon erzählen Bücher.
Und immer wenn
ich am Flussufer
verweilte, fließt der Strom, wie die Zeit davon,
wie ein Märchen,
das zu Ende geht
und auf einen neuen
Anfang wieder zugeht.*

Sofia Bitsiou Körber

Της Σοφίας Παπασπυροπούλου

Της Σοφίας Παπασπυροπούλου

ΠΑΝΤΕΛΗΣ
Θαλασσινός

MUSIKKONZERT „THALASSINOS & KAZANTZIS“

Regulär: 40 € Ermäßigt: 35 €

Vorverkauf nur online

Abendkasse: 1 Stunde vor Konzertbeginn

Online Vorverkauf

ΓΙΩΡΓΟΣ
Καζαντζίνης

Freitag, 22 November 2024, 20:00 Uhr

Festsaal im Künstlerhaus